

CZU 574:502.7(478); 630:(478)

STAREA DE CONSERVARE A DIVERSITĂȚII BIOLOGICE ÎN SITE-UL EMERALD “PĂDUREA HÎNCEȘTI”

Nina LIOGCHII, dr. conf.univ., cerc. șt. coord.,
ORCID: 0000-0002-8202-1934;

Regina FASOLA, dr. cerc. șt. sup., ORCID: 0000-0003-2968-5210;

Liliana MOTELICA, cerc. șt. ORCID: 0000-0002-2427-6357,
lilianamotelica@mail.ru.

Institutul de Ecologie și Geografie, USM

***Abstract:** CONSERVATION STATUS OF BIODIVERSITY IN THE EMERALD SITE “PADUREA HINCESTI”. The paper presents research on the state of conservation of species and habitats of European and national interest. Field and laboratory research was conducted. As a result, it was established that on the territory of the site are preserved: two state protected areas (Landscape Reservation Padurea Hincesti and Natural Reservation of medicinal plants Loganesti), three habitats of European importance (9170 (A), 9170 (B) and 91 HO), 29 rare species of plants and 19 animals with national and international protection status. Among them, eight species of plants and 12 animals are found in the Red Book of the Republic of Moldova and two species of plants and five species of animals are on the Reference List of Species of Union interest.*

INTRODUCERE

Site-tul Emerald “Pădurea Hîncești” este unul din cele 61 site-uri ale Rețelei Emerald a Republicii Moldova și este creat în scopul conservării ariilor de mare valoare ecologică pentru speciile și habitatele protejate la nivel european și național. În acest teritoriu sunt amplasate ariile naturale protejate de stat: Rezervația peisajeră (RP) Pădurea Hîncești și Rezervația naturală de plante medicinale (RNPM) Logănești cu valoare incontestabilă pentru conservarea diversității biologice. Aceste arii reprezintă suprafețe de pădure caracteristice zonei de Centru a Republicii Moldova și sunt atribuite la categoria de ecosisteme forestiere de gorun, stejar pedunculat și stejar pufos.

METODE

Obiectul prezentei cercetări îl constituie Site-ul Emerald "Pădurea Hîncești", cu suprafața de 11290,0 ha, amplasat în r. Hîncești, ÎS "Hîncești-Silva". Pentru realizarea scopului au fost efectuate cercetări științifice în teren și laborator. Pe parcursul cercetărilor în teren au fost înregistrate speciile rare de plante și animale, fiind utilizată metoda transectelor [12]. Abundența și gradul de acoperire ale substratului de către speciile valoroase au fost stabilite în conformitate cu metoda descrisă de Braun-Blanquet [4] iar la colectarea mostrelor pentru cercetări în laborator s-a ținut cont de recomandările autorilor Doniță&Doniță, 1975 [11]. Cercetările în laborator au inclus determinarea apartenenței sistematice a speciilor colectate prin utilizarea microscopelor MBS –10, Micmed – 5 și a determinatoarelor de specialitate [14,15, 17]. Arealele, gradul de raritate și starea de pericol ale speciilor de floră și faună au fost stabilite în conformitate cu Criteriile UICN și actele normative naționale, regionale și internaționale [2,3,5-10].

REZULTATE

În conformitate cu clasificarea habitatelor, Natura 2000, în aria de referință sunt protejate următoarele habitate de importanță europeană [1]:

- 9170 (A). Păduri de stejar din *Quercus robur* și *Quercus petraea* pe versanți stâncoși și aluviuni de pietriș.
- 9170 (B). Păduri stâncoase de stejar cu predominarea *Quercus pubescens* pe soluri carbonat dezvoltate.
- 91 HO. Păduri balcanice cu *Quercus pubescens*.

Starea ecologică a habitatelor este satisfăcătoare. Arboretele valoroase sunt cele naturale fundamentale de gorun, stejar pedunculat și stejar pufos de productivitate medie și superioară și sunt concentrate, mai cu seamă, în parcelele protejate. Majoritatea exemplarelor de arbori ale speciilor dominante din habitatele menționate sunt în stare bună, nefiind afectate de boli și dăunători, cu excepția unora care au coroana parțial afectată, fiind umbriți de speciile însoțitoare. Funcție de starea de sănătate [16], arboretul dominant poate fi atribuit la categoriile *Arbori sănătoși* și *Arbori cu coroana parțial afectată de speciile însoțitoare*.

Pe suprafețele amplasate la altitudini mari predomină gorunul (*Quercus petraea*) iar la altitudini mai mici - stejarul pedunculat (*Quercus robur*). Speciile însoțitoare de arbori sunt: FR, TE, SC, PA, NU, GL, PIN, ULC, AR, CI, PL.

Cele mai frecvente specii de arbuști semnalate în acest teritoriu sunt cornul (*Cornus mas*) și scumpia (*Cotinus coggygria*). De rând cu ele au mai fost înregistrate speciile rare: migdal pitic (*Amygdalus nana*), scoruș (*Sorbus aucuparia*), clocotiș (*Staphylea pinnata*) și speciile comune: alun (*Corylus avellana*), păducel încovoiat (*Crataegus curvisepala*), păducel monogin (*Crataegus monogyna*), salbă moale (*Euonymus europaeus*), sânger (*Swida sanguinea*), dârmoz (*Viburnum lantana*), lemn râios (*Euonymus verrucosa*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), soc negru (*Sambucus nigra*), măceș (*Rosa canina*), porumbar (*Prunus spinosa*) ș. a.

La momentul cercetărilor (13-15.04.22), pe versanții sudici ai Site-ului, stratul de ierburi este slab dezvoltat, plantele sunt scunde și firave, fapt ce indică despre insuficiența de umiditate. La sfârșitul primăverii (18.05.22), pe anumite suprafețe, se constată o creștere a gradului de acoperire cu specii ierboase, unele specii (lăcrămioare, leurdă) atingând o abundență de circa 50-70% pe suprafața de referință.

O deosebită valoare conservativă o au speciile rare cu diferit nivel și statut de protecție. De exemplu, printre speciile protejate la nivel național, regăsite în Cartea Roșie a Republicii Moldova (CRRM), menționăm: specia critic periclitată (CR) - bulbocodiu diversicolor (*Bulbocodium versicolor*); speciile periclitare (EN) – lușcă Bouche (*Ornithogalum boucheanum*), dedițel mare (*Pulsatilla grandis*) și speciile vulnerabile (VU) - ghiocel nival (*Galanthus nivalis*), mutulică (*Scopolia carniolica*), ceapă bulgărească (*Nectaroscordum bulgaricum*), coroniște elegantă (*Securigera elegans*), bibilică montană (*Fritillaria montana*).

Unele specii, precum: umbra iepurelui tenuifolie (*Asparagus tenuifolius*), iarba mare (*Inula helenium*), floarea vântului de dumbravă (*Anemonoides nemorosa*) ș.a. au statut de specii rare pe teritoriul țării. De rând cu ele speciile rare: crin de pădure (*Lilium martagon*), leurda (*Allium ursinum*), dedițel negriscent (*Pulsatilla nigricans*), lalea Bieberstein (*Tulipa biebersteiniana*), rușcuță de primăvară (*Adonis*

vernalis) - se regăesc și în Cartea Roșie a Ucrainei, iar ultima și în anexa II a Convenției CITES.

Printre speciile identificate menționăm pe cele cu statut internațional de protecție, care se regăesc pe Listele Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Berna, 1979), ce stă la baza creării Rețelei Emerald. Acestea sunt *Fritillaria montana*, cu abundența de 15% și *Pulsatilla grandis*, identificată în exemplare unice.

Distribuția speciilor de plante menționate în interiorul arealului este discontinuă (în pete). Astfel de specii sunt, în general, mai vulnerabile decât cele care au areale continue. Fragmentarea arealelor, de fapt, constituie un semnal de alarmă, care ne avertizează despre vulnerabilitatea și declinul speciilor respective. În această situație se impune necesitatea aplicării unor măsuri eficiente de protecție a populațiilor care se dezintegrează și măsuri de prevenire a degradării sau distrugerii habitatelor specifice.

Întrucât, Rețeaua Emerald este un teritoriu important pentru speciile de animale migratoare, un rol însemnat îl are cunoașterea speciilor de faună din cadrul Site-ului. Printre speciile de animale înregistrate menționăm unele specii ocrotite la nivel național prin intermediul CRRM, precum speciile EN - șarpele de alun (*Coronella austriaca*), croitor cenușiu (*Morimus funereus*) și speciile VU - pisica sălbatică (*Felis silvestris*), jder de pădure (*Martes martes*), brotăcel (*Hyla arborea*), arctiidă Hera (*Euplagia quadripunctaria*), rădașcă (*Lucanus cervus*) ș.a. Majoritatea speciilor rare identificate au statut multiplu de protecție. Dintre ele, pe Lista de referință a speciilor de animale de interes unional (Anexa 3, Legea nr. 94/2007) se regăesc următoarele specii: amfibieni - 1188 *Bombina bombina*, 1166 *Triturus cristatus*; insecte - 1083 *Lucanus cervus*, 1089 *Morimus asper funereus*, 6199 *Euplagia quadripunctaria*.

Majoritatea speciilor rare de floră și faună au statut multiplu de protecție, unele fiind protejate la nivel național, dar și internațional. Prezența speciilor valoroase în Site-ul Pădurea Hîncești pune în evidență importanța acestuia în conservarea diversității biologice și a habitatelor naturale de importanță națională și europeană.

CONCLUZIE

Site-ul Emerald Pădurea Hîncești reprezintă o suprafață de pădure atribuită la categoria de ecosisteme forestiere de gorun, stejar pufos, stejar pedunculat. În teritoriul Site-ului sunt conservate două arii protejate de stat (Rezervația Peisajeră Pădurea Hîncești și Rezervația Naturală de Plante Medicinale Logănești), trei habitate de importanță europeană (9170 (A), 9170 (B) și 91 HO), 29 specii rare de plante și 19 de animale cu statut de protecție de nivel național și internațional. Printre speciile rare 8 specii de plante și 12 de animale se regăsesc în Cartea Roșie a Republicii Moldova iar două specii de plante și cinci de animale - pe Lista de referință a speciilor de interes unional.

BIBLIOGRAFIE

1. Andreev, O. Bezman-Moseiko, A. Bondarenco, ș. a. Registrul zonelor nucleu LE Rețelei ecologice Naționale a Republicii Moldova. Biotica, 2012.
2. Bilz M., Kell Sh. P., Maxted N., Lansdown R.V. (2011). European Red List of Vascular Plants. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 144 p.
3. Botnariuc N. and Tatole V. (2005). Cartea Roșie a vertebratelor din Romania. Muzeul Național de Istorie Naturală „Gr. Antipa”. București. 260 p.
4. Braun-Blanquet J. (1964). Pflanzensoziologie. 3 Aufl. Wien, N. Y. 865 p.
5. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ed. a 3-a. Chișinău: Î.E.P. Știința, 2015, 492 p.
6. Cartea Roșie a Ucrainei (2009). Lumea animală. Maister print. Kiev. 608 p.
7. Cartea Roșie a Ucrainei (2009). Lumea vegetală. Globalconsalting. Kiev. 912 p.
8. Checklist of CITES species and Annotated CITES appendices and Reservations. Washington, 1979, 417 p.
9. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Bern, 1979.
10. Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. Official Journal. L 206/7, 22.07. 1992. 15/vol 2 P. 109 -152.

11. Doniță I., Doniță N. Metode practice pentru studiul ecologic și geografic al vegetației. București: Centrul de multiplicare a Universității din București, 1975. 47 p.
12. Kent M., P. Coker. Vegetation description and analysis – a practical approach. John Willey & Sons, Chicester, 1998. 363 p.
13. Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.90-93, art.395*) cu modificările ulterioare.
14. Negru A. Determinator de plante din flora Republicii Moldova. Chișinău: Univers, 2007, 391 p.
15. Negru A. Plantele rare din flora spontană a Republicii Moldova. Chișinău: CEUSM 2002, 198 p.
16. Postolache Gh., Lazu Șt. Ariile naturale protejate de stat. Arbori seculari. Chișinău: Î.E.P. Știința, 2015.
17. Гейдеман Т. С. Определитель высших растений Молдавской ССР. Киш: Штиинца, 1975, 636 p.